

До питання про визначення авторства інтелектуального продукту, створеного за допомогою штучного інтелекту

Ігор Вікторович Лущик*

Київський науково-дослідний інститут судових експертиз

Міністерства юстиції України,

Київ, Україна

**e-mail: fizedu@gmail.com*

Анотація

Актуальність теми дослідження зумовлено стрімким зростанням кількості та якості творів, створених із використанням технологій штучного інтелекту, та суперечками правників щодо визначення авторства на такі твори. Мета статті полягає в дослідженні проблем із визначенням авторських прав на контент, створений штучним інтелектом, і аналізуванні законодавства й судової практики з цих питань. У дослідженні застосовано формально-логічні методи, узагальнення, аналіз і синтез, системно-структурний і порівняльно-правовий методи наукового пізнання. Досліджено питання адаптування законодавчої бази у сфері інтелектуальної власності до сучасних викликів у зв'язку з поширенням контенту, створеного за допомогою комп'ютерними технологіями. Розглянуто механізми та закономірності створення творів, у яких присутня згенерована комп'ютером частка. Проаналізовано законодавство України та міжнародна суддівська практика щодо визначення авторських прав на твори, створені штучним інтелектом. На підставі проведеного дослідження зроблено висновки про визнання автором твору, створеного штучним інтелектом навіть за мінімальної участі людини, та надано рекомендації щодо врегулювання питань авторського права, пов'язаних із використанням продуктів комп'ютерних технологій.

Ключові слова: авторське право; штучний інтелект; генеративний штучний інтелект; авторство; творчість.

On the Issue of Determining the Authorship of an Intellectual Product, Created with the Help of Artificial Intelligence

Ihor V. Lushchyk*

Kyiv Scientific Research Institute of Forensic Expertise
of the Ministry of Justice of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

*e-mail: fizedu@gmail.com

Abstract

The relevance of the research topic is due to the rapid growth in the number and quality of works created using artificial intelligence technologies and disputes among legal professionals regarding the determination of authorship of such works. The purpose of the article is to study the problems with determining copyright in AI-generated content and to analyse the legislation and case law on these issues. The study applies formal and logical methods, generalisation, analysis and synthesis, systemic and structural, and comparative legal methods of scientific knowledge. The author examines the issues of adaptation of the legislative framework in the field of intellectual property to modern challenges in connection with the dissemination of content created using advanced computer technologies. The mechanisms and regularities of creation of works containing computer-generated content are considered. The article analyses Ukrainian legislation and international judicial practice on determining copyright in works created by artificial intelligence. Based on the study, the author concludes that a work created by artificial intelligence can be recognised as an author even with minimal human involvement, and provides recommendations for the settlement of copyright issues related to the use of computer technology products.

Keywords: copyright; artificial intelligence model; copyright and related rights licence; creativity.

Вступ

Одним із революційних досягнень у сфері технологій останнього десятиріччя можна впевнено вважати появу моделей, створених на основі штучного інтелекту (далі – *ШІ*), які інколи явно, а іноді опосередковано, але у будь-якому випадку невпинно, почали впливати на різні аспекти інформаційних, технологічних та багатьох інших процесів, починаючи від банківської аналітики [1], медичної діагностики [2], державного і публічного управління [3], аж до відновлення та розфарбування старих світлин. Насамперед вони набувають значного поширення у сфері творчості, до якої належить створення текстового, графічного або відеоконтенту.

Така ситуація приводить до потреби нового осмислення традиційних понять про авторське право, які склалися протягом сторіч після виникнення ще за часів Античності. Безумовно, це не єдина причина, що викликала такі фундаментальні зрушення у цій галузі, адже загальний розвиток технологій привів до суттєвого зменшення часу на передавання й отримання інформації (виникнення нових видів зв'язку, особливо інтернету). Поняття, які тривалий час вважали непорушними та які регулювали діяльність у сфері творчості (авторство, власність, майнові та немайнові права, етичні міркування та ін.), зараз потрібно пристосувати до умов і потреб сучасності.

Це явище не оминуло й сферу наукових публікацій, тому постає актуальна проблема: якою мірою впливатимуть продукти, створені з використанням технологій ШІ, на сферу навчальної, прикладної та фундаментальної наукової діяльності. У жодному разі текст, створений ШІ, не можна вважати хибним, неправдивим або нереальним (адже всі моделі його створення ґрунтуються на машинному навчанні – опрацюванні значних обсягів інформації, що віддзеркалює попередній досвід людства – його відкриття, здобутки і публікації), хоча, як зазначають деякі дослідники, він може зазнавати певного упередження з боку ШІ (через вбудовані розробниками патерни гендерної, расової, майнової дискримінації або політичної заангажованості). Проблема полягає у визначенні справжнього авторства інтелектуального продукту та ступеня втручання в нього людини як суб'єкта творчості (у вигляді обирання моделі ШІ, формулювання запиту до неї, опрацювання отриманих відповідей, а з боку розробників моделей ШІ – створення методик машинного навчання, баз використаних навчальних даних, особливостей взаємодії з користувачами).

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Останнім часом спостерігається значна активізація правників і науковців у постановці проблем, пов'язаних із використанням ШІ, їх обговоренні та окресленні шляхів і механізмів впровадження щодо захисту авторських прав у наукових публікаціях.

Цікавою є робота F. Zhang, присвячена комплексному розгляданню проблем авторського права у сфері ШІ [4]. У ній автор досліджує ці проблеми з об'єктно-суб'єктних позицій і доводить, що твори, створені ШІ, як об'єкт відповідають вимогам оригінальності та заслуговують на захист авторського права. Однак, з огляду на суб'єкт, юридичне визнання незалежного статусу авторського права для ШІ нині відсутнє в більшості юрисдикцій. Через філософські та етичні міркування йдеться про запобігання надмірному розвитку ШІ, для чого автор пропонує не надавати ШІ статусу об'єкта авторського права: якщо захист авторських прав є необхідним для творів

III, а III не матиме такого статусу, то можна адекватно вирішити питання володіння авторськими правами, просто визначивши III як інструмент творчості, а не його ініціатора.

Проаналізувавши набори даних індонезійських цифрових новинних статей, К. Е. Saputra та R. Riccosan запропонували власну модель IndoBERT для виявлення шаблонів написання [5]. Створена модель успішно класифікує індонезійські цифрові новинні статті та ідентифікує їхніх авторів, ці дані можна використати в судовій експертизі, виявляти плагіат і аналізувати індонезійські тексти.

A. D. Samala та S. Rawas [6] зазначають, що розвиток III висвітлив критичну проблему: упередженість навчальних алгоритмів III (насамперед гендерні, расові та соціально-економічні). Вони дійшли висновків, що алгоритмічна прозорість і навчання з урахуванням принципів справедливості є одними з найефективніших стратегій для зменшення упередженості. Також вони розглянули проблеми нормативно-правової бази та етичних міркувань, закликаючи до впровадження надійних механізмів підзвітності та етичних запобіжників неконтрольованого розвитку III, що має стати пріоритетом, заохочуючи розробників відкрито ділитися джерелами даних, алгоритмами й методами прийняття рішень.

Запитання: «Чи стане III автором власних творів?» [7] ставить у своїй публікації К. Mutter і зазначає, що визначення авторства залежить від кількох чинників (ступінь втручання людини у створення твору, його мети та застосованого законодавства), тому автором твору, створеного за допомогою III, слід вважати особу, яка подала оригінальну ідею та керувала процесом створення.

Українські науковці також долучилися до активного обговорення проблем із авторством творів, створених III. Існує чимало видань, у яких розглянуто загальні питання охорони авторських прав у наукових виданнях. В одному з них [8] висвітлено правове регулювання видавничої діяльності, питання авторсько-правової охорони творів (зокрема, в інтернеті), укладання ліцензійних договорів та ін. Такій самій проблематиці присвячено монографію А. Штефан [9], в якій докладно схарактеризовано зміст, об'єкти та суб'єкти авторських і суміжних прав, а також управління майновими авторськими та суміжними правами.

Значним є внесок в обговорення зазначених проблем співробітників Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій Національної академії наук України К. Шахбазяна та Ю. Капіці. Перший [10; 11] сформулював вимоги щодо охорони авторського права для розміщення статей

у наукометричних базах, розтлумачив політику видавців наукових журналів у сфері авторського права тощо. Другий, Ю. Капіца, окрім дослідження проблем охорони авторських прав у разі поширення електронних наукових видань в інтернеті, авторства на наукові публікації у цифровому вигляді та ін., розглянув питання визначення моделі правової охорони до контенту, створеному ШІ [12–14]. В останній праці він зазначив, що зараз ця проблема перебуває на етапі вивчення через відсутність рішень, ефективність яких була б засвідчена практикою. На його думку, існує мала імовірність, що у світі буде застосовувано значну кількість різних моделей охорони прав на такі об'єкти, адже вони пов'язані з компенсацією інвестицій, часу та зусиль, витрачених на створення моделей ШІ та творів, згенерованих ШІ за участю людини або без неї. Тому автор передбачає звуження вимог до оригінальності твору, в якому роль людини не є значною.

До обговорення проблематики правового режиму об'єктів, створених за допомогою ШІ, долучилася М. Дубняк [15], яка дійшла висновків, що кожний користувач має уникати ситуації створення об'єкта без творчого внеску, для чого його потрібно інформувати про те, які функції програмного забезпечення використовує модель ШІ. Правовий режим інформації з відкритим доступом і віднесення до неохоронюваних об'єктів авторського права є найприйнятнішою моделлю правового регулювання об'єктів, створених ШІ.

К. Міліцина [16] проаналізувала стан судових розглядів у Китаї як першій державі, предмет спору в яких був пов'язаний з об'єктами, створеними ШІ. Там (як і в Україні) виключені з охорони авторського права лише об'єкти, що повністю позбавлені творчого внеску людини. Однак існує тенденція до ширшого тлумачення такого внеску, що збільшує імовірність охороноздатності об'єктів, створених на основі ШІ.

У своїй статті Г. Андрощук [17] розкриває зміст відкритого листа Гільдії авторів із проханням про компенсацію від *Generative AI*, в якому привернуто увагу до навчання моделей ШІ, використовуючи захищені авторським правом твори, та міститься прохання до розробників цих моделей отримувати згоду авторів, віддавати їм належне та справедливо компенсувати авторам за використання їх творів.

Мета цієї статті – дослідити проблематику визначення авторських прав на контент, створений із використанням моделей ШІ, проаналізувати законодавство і судову практику з окреслених питань.

Досягнення мети дослідження передбачає вирішення кількох завдань: проаналізувати законодавство України та закордонну практику розгляду справ щодо визначення авторських прав на твори, створені ШІ; розглянути

технологію створення інтелектуальних продуктів із згенерованою ШІ складовою; розглянути можливості адаптування законодавчої бази у сфері інтелектуальної власності щодо поширення контенту, створеного за допомогою генеративного ШІ.

Матеріали та методи

Із метою реалізації завдань нашого дослідження застосовано формально-логічні методи, узагальнення, аналіз і синтез, системно-структурний і порівняльно-правовий методи. Метод сходження від абстрактного до конкретного було використано під час розгляду понять, пов'язаних із поглядами на творчий процес взагалі та окремих специфічних його проявів під час створення текстового контенту. Метод формалізації став нам у пригоді, коли у різноманітних складових творчої діяльності людини виокремили певну послідовність дій під час створення інтелектуального продукту і обґрунтували її на основі теорії функціональних систем, яка описує будь-яку поведінку людини. Методи абстрагування, аналізу, аналогії, синтезу та ін. було використано під час ознайомлення зі станом розглядуваних питань у науково-методичній літературі та інформаційних джерелах, а також під час формулювання висновків. Елементи порівняльно-правового методу було застосовано під час порівняння законодавства різних країн і судової практики щодо визначення авторства у творах, згенерованих ШІ.

Результати та обговорення

Авторське право та його трансформація в комп'ютерну епоху

Визначення авторства творів, створених ШІ, є складною сучасною проблемою, яка дедалі більше набуває актуальності й постійно розвивається. Нині світова наукова спільнота не дійшла згоди стосовно критеріїв і механізмів оцінювання авторства таких «високотехнологічних» творів, так само як відсутнє єдине бачення з боку законодавців у визначенні прав на такі продукти. У деяких країнах (наприклад, у США) твори, створені ШІ, не вважають такими, що мають автора-людину, що впливає на авторське право та права інтелектуальної власності. В інших країнах (зокрема, в Україні) навіть неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерними програмами, охороняються правом особливого роду (*sui generis*), а деякі юрисдикції не надають захисту авторських прав творах, створених виключно ШІ. В останньому випадку виникає колізія з визначенням і трактуванням поняття «виключно» – чи стосується це словесного формулювання запиту (часу, мови або вибору моделі ШІ), адже вже в цьому виявляється елемент творчості – різні моделі відповідають по-різному на схожі запитання, і жодна з них не може відповісти на непоставлене питання.

У такому разі слід чітко окреслювати ступінь участі людини у створенні оригінального інтелектуального продукту: справедливим було б визначати, що якщо людина робить значний внесок у цей процес, її можна вважати його автором або співавтором, у зв'язку із чим у нього виникають права власності на цей твір.

З іншого боку, юридичні або фізичні особи – власники моделей ІІІ або даних, використаних для їх навчання, у такому випадку так само можуть претендувати на право власності на створений за допомогою їх моделей (даних) контент.

Не слід забувати про певні міркування та побоювання щодо етичних наслідків творів, створених ІІІ, і їхнього впливу на подальший розвиток людства.

Важко стверджувати, коли саме виникло поняття авторського права, – чи від Біблії (яка містить заповідь «Не кради»), чи від закону давньогрецької колонії Сибарис (6 ст. до н. е.), згідно з яким кухар, що вигадав оригінальну страву, мав виняткове право готувати її протягом року, чи від першого нормативного акта із захисту авторського права – Статуту королеви Анни (Англія, 1710) [18]. Однак можна впевнено зазначити, що питання регулювання прав на продукти творчої діяльності завжди були актуальними у наукових і громадських діячів різних епох – філософів, дослідників, письменників та ін. Науково-технічні революції, які докорінно змінювали науку, промисловість і суспільство, внесли свої корективи у поняття винаходу, розширивши його до результату інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології.

Зараз, можливо, не існує держав, які у певній спосіб законодавчо не регулювали б указану царину діяльності. Більшість країн приєдналася до міжнародних угод у цій сфері – Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (1886), Всесвітньої конвенції про авторське право (1952), Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (1971), Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (1994), Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право (1996) та ін.

Згідно із законодавством України, «1. Об'єктами авторського права є твори у сфері літератури, мистецтва, науки, зокрема: 1) літературні твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) у письмовій, електронній (цифровій) чи іншій формі; <...> 14) збірки творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, збірки звичайних даних, інші складені твори, за умови що вони є результатом творчої діяльності за добором або

упорядкуванням змісту <...>» (ст. 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права») [19]. Стосовно теми нашого дослідження слід зауважити, що також законодавчо визначено, що «неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*)» (ч. 4 ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»), водночас «твори, створені фізичними особами з використанням комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими комп'ютерною програмою» (абз. 2 ч. 1 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права») [19].

Як ми вже зазначали, глобальне поширення інтернету завдяки його швидкості, всеохопності й доступності призвело того, що буквально застосування законодавства у сфері захисту авторського права може зробити незаконними багато звичних дій (насамперед це стосується копіювання окремих фрагментів або цілого твору й поширення цієї інформації в інтернеті через соціальні мережі, месенджери, наукові публікації тощо, або будь-де), адже воно передбачає отримання окремого попереднього дозволу на кожну таку операцію. Щоб спростити вирішення спірних питань, дати можливість потенційним авторам вільно користуватися відкритою, не захищеною авторським правом інформацією та окреслити низку умов і свобод використання наявних або створюваних творів, було залучено такий інструмент, як ліцензія на твори та відповідне знаряддя для його використання. У наукових колах найбільшого поширення набула ліцензія компанії *Creative Commons* із зазначенням авторства (англ. *Creative Commons Attribution, CC BY*), згідно з якою автор дозволяє поширювати (копіювати і/або передавати) та змінювати (переробляти, розвивати) твір за умови зберігання посилань на попередніх авторів у визначеній ними формі [20].

Судові розгляди, пов'язані з власністю на продукти генеративних технологій

Коли питання визначення авторства щодо визнання майнових і немайнових прав на твір доходять до судового розгляду, у розпорядженні вітчизняних суддів існують такі інструменти, як законодавство України (Цивільний кодекс України, закони України «Про авторське право і суміжні права», «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» [21], інші нормативно-правові акти), експертиза прав інтелектуальної власності та авторознавча експертиза, що розглядають проблему з різних боків.

Експертизи у сфері інтелектуальної власності насамперед досліджують проблеми визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності (зокрема, на

літературні, художні та наукові твори) або порушення цих прав. Звичайно вони мають відповісти на питання, чи є об'єкт дослідження результатом творчої праці, чи є твір переробленням (перекладом) іншого твору (якщо так, то чи має це перероблення або переклад творчий характер) або чи взагалі він містить ознаки об'єкта авторського права [22].

У сфері управління авторськими правами ІІІ вже зараз використовують для моніторингу та управління контентом, захищеним авторським правом, виявляючи несанкціоноване використання і допомагаючи ефективніше дотримувати закони про авторське право [23]. Наприклад, інструменти машинного навчання можуть бути використані для видалення цифрових крапок і водяних знаків, які застосовують для відстеження розповсюдження в інтернеті несанкціонованих копій творів, захищених авторським правом, а також для створення підробок (фейків) для мас-медіа, в яких особу на зображенні або відео замінюють на її подоби. Такі порушення у сфері інтелектуальної власності розробляють за допомогою особливого типу машинного навчання, відомого як «генеративні змагальні мережі».

Взагалі ж ІІІ допомагає компаніям розробляти надійні стратегії у сфері інтелектуальної власності, аналізуючи ринкові тенденції, поточну та перспективну діяльність конкурентів і їхні технологічні досягнення.

Водночас перед фахівцями постають певні проблеми, пов'язані з дотриманням прав інтелектуальної власності в контексті різних аспектів створення, навчання та вдосконалювання генеративних моделей ІІІ. Машинне навчання, на якому побудовані всі системи ІІІ, переважно використовує значні масиви даних для навчання, які можуть містити матеріали, захищені авторським правом. Забезпечення того, щоб використання таких навчальних даних відповідало законам про авторське право, має вирішальне значення для сфери судових експертиз інтелектуальної власності [23]. Це передбачає отримання належних ліцензій чи використання даних, які підпадають під умови добросовісного використання або є суспільним надбанням.

Може створитися хибне уявлення, що ІІІ генерує нові дані, використовуючи власну творчість, але це не зовсім так. Платформи генеративного ІІІ навчаються на майже безмежних даних, що містить сучасний інтернет та інші цифрові бази даних, і фрагментах надісланих їм запитань, які вони обробляють, відновлюючи забути або втрачені закономірності та взаємозв'язки, які потім використовують для створення власних правил, висновків і прогнозів.

Авторознавча експертиза (як різновид криміналістичної) на основі закономірностей формування писемного мовлення визначає за допомогою лінгвістичного дослідження автора тексту, аналізуючи його загальні (лек-

сико-фразеологічні, синтаксичні, стилістичні, орфографічні, пунктуаційні) й окремі (стійкі мовні порушення, використання певних мовних засобів та ін.) мовні навички [24]. До ознак писемного мовлення належать: ступінь володіння; рівень грамотності; ступінь розвитку лексичних і стилістичних навичок; орфографічні та стилістичні помилки; своєрідні вживання розділових знаків і побудова речень, а також навички аналізування, аргументування, акцентування тощо.

Сьогодні на перетині права, технологій і творчості вже накопичилася деяка прецедентна практика судових розглядів позовів, пов'язаних із визначенням і дотриманням авторських прав на твори, створені ШІ.

18 серпня 2023 р. Окружний суд США в окрузі Колумбія ухвалив знакове рішення у справі «Талер проти Перлмуттера та ін.» [25], яким визнав, що твори, повністю створені ШІ, не підлягають охороні авторським правом через відсутність впливу на це з боку людини, наголосивши, що авторське право за давньою правовою традицією захищає лише твори, створені людиною. Суд припустив, що навіть мінімальна участь людини може викликати підстави для охорони авторства.

У Великій Британії схоже рішення у справі «Талер проти Генерального контролера з питань патентів, торговельних марок та промислових зразків» [26] ухвалили Апеляційний і Верховний суди, підтвердивши, що ШІ не можна визнати «винахідником» для отримання патенту. Водночас під час розгляду цієї справи Верховний суд не виніс рішення щодо того, чи може особа претендувати на звання винахідника, якщо під час роботи над винаходом використовувала моделі ШІ, а також щодо того, чи можна (потрібно) патентувати винаходи, створені за допомогою ШІ [27], тому це питання для законодавців залишається відкритим.

Також існує практика судових рішень щодо використання об'єктів авторського права моделями ШІ [28]. Наприклад, у справі «Кадрі проти платформи Мета» суд відхилив позов про порушення авторських прав, пов'язаних із результатами діяльності моделі ШІ, дійшовши висновку, що результати моделі ШІ є суттєво схожими з творами позивачів, що робить їх похідними творами і є наслідком творчої переробки першоджерела без завдання шкоди його охороні. Деякі справи за цією проблематикою перебувають на стадії розгляду (наприклад, «Гільдія авторів проти *OpenAI*» або «*Concord Music Group* проти *Anthropic*»).

Отже, у таких суперечках творці стверджують, що технологічні компанії порушують їхні авторські права, беручи та відтворюючи їхні матеріали для навчання ШІ без дозволу, і вимагають грошових компенсацій і судових

заборон на неправомірне використання їхніх робіт. Натомість компанії – власники моделей ІІІ порівнюють використання цих творів для навчання ІІІ з тим, як відбувається навчальний процес у людей, стверджуючи, що їхнє використання матеріалу можна кваліфікувати відповідно до закону про авторські права як добросовісне.

Розуміння тлумачення в США авторського права на твори, створені ІІІ, докладно розглянуто у дослідженні *M. Caldwell* [29]. Автор наводить позицію Управління з авторських прав – мистецтву ІІІ бракує людяності, а щойно такий твір створено, він стає суспільним надбанням. Це при тому, що американський Закон про авторське право взагалі не дає визначення поняття «автор», незважаючи на те, що авторство є однією з трьох вимог для реєстрації авторських прав на твір у Бюро авторських прав США. Цікавим видається порівняння автора щодо проблем визначення авторства, із якими зіткнулися законодавці США наприкінці ХІХ ст. у справі «Літографічна компанія *Burrow-Giles Co.* проти *Sarony*», коли підставою для визначення авторських прав на фотографію стали дії людини, яка фотографувала. Основні аргументи проти поширення авторства на фото полягали в тому, що воно(фото) не є творчим твором, і зображення створює камера, а не людина з нею. Тоді виходить, що для будь-якої світлини автором твору слід вважати виробників камери та фотоплівки, але це позбавлено здорового глузду. Спочатку у користувача виникає ідея зображення, потім він її фіксує, добираючи певні композицію, ракурс, експозицію та натискаючи кнопку на камері, далі проявляє фотоплівку, використовуючи певні технології, а згодом визначає, яке із багатьох фотозображень найбільше відповідає його задуму (ми виносимо поза дужки подальші дії з отриманим об'єктом, автор може його видалити або оприлюднити у будь-який спосіб, адже для того щоб отримати права на нього, всі необхідні дії він вже виконав і авторське право на нього виникло у момент надання йому будь-якої об'єктивної (письмової, речової, електронної тощо) форми).

Те саме відбувається під час створення людиною твору за допомогою інструментів ІІІ: спочатку користувач формує ідею звернення до певної моделі ІІІ, маючи на меті створити текст, зображення або музику бажаного змісту, заповнює поле для промпту необхідними для реалізації ідеї словами, а потім оцінює отримані результати, порівнюючи їх зі сформульованим раніше творчим задумом. У такому випадку кількість докладених автором зусиль не має принципового значення, важливим є лише факт їх докладання, адже на всіх етапах цього процесу користувач ухвалив багато творчих рішень.

Наукове підґрунтя творчої складової у створенні інтелектуального продукту

Наведене бачення повністю узгоджується з філософською концепцією телеології як вчення, згідно з яким не лише людська діяльність, а й природні явища та історичні події спрямовані до певної мети і підпорядковуються їй [30]; а також теорією функціональних систем П. К. Анохіна, яку використовують як методологічну основу психофізіологічного опису поведінки людини [31]. Згідно з останньою, будь-яку людську діяльність слід розглядати крізь призму цілеспрямованих процесів адаптації до навколишнього середовища та його перетворення.

Стадії поведінкового акту:

- аферентний синтез (створення мотивації, пускова або обстановочна аферентація, видова та індивідуальна пам'ять);
- ухвалення рішення (формування акцептора результату дії або створення образу мети; еферентний синтез або стадія створення програми дії);
- дія (виконання програми дії);
- оцінювання результату дії (порівняння виконаної дії з образом мети (зворотна аферентація), на підставі чого дію коригують або припиняють);
- задоволення потреби (припинення діяльності).

Отже, ключовими чинниками, що визначають і регулюють будь-яку поведінку людини (зокрема, творчість), ця теорія вважає обирання цілей і способів їх досягнення. Такий підхід повністю збігається, з одного боку, з технологією створення творів, а з іншого – із визначенням оригінальності твору в українському законодавстві (це «ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору» (п. 35 ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права») [19]).

Генеративний ШІ вимагає і реагує на запити й підказки користувача, тому інструменти ШІ поєднують саму модель із кроками взаємодії користувача з нею для отримання певної відповіді. Хоча найпопулярніші моделі мають форму розмовних чат-ботів, у яких введені людиною слова відокремлені від відповідей ШІ, інтеграція останнього в такі додатки, як, наприклад, *Microsoft Word* або *Google Docs*, розмиває межу між користувачем і машиною, зміщуючи їхні слова [32].

Для створення системами ШІ оригінального контенту їм необхідні надані користувачем дані або текстові підказки, що, на думку *F. Mazzy* [33], також спричиняє нові виклики щодо права власності та авторства на створені ШІ роботи. Авторка зосереджує увагу на оригінальності текстових підказок та

їхньому зв'язку з отриманими результатами у створенні тексту, зображень або музики. Вона дійшла висновку, що текстові підказки, які користувач надає системам ШІ для створення певного контенту, можуть бути оригінальними, оскільки вони часто відображають творчість, майстерність і судження людини-автора.

Коли ми визначилися, що продукт, створений за допомогою ШІ, слід вважати авторським із всіма наслідками у вигляді виникнення на нього авторських прав, постає питання щодо визначення паритету в авторському внеску між людиною і генеративним ШІ. Особливо це є актуальним для видавців наукових журналів, адже може значно вплинути на подальший розвиток науки взагалі.

Кількісне вимірювання ступеня впливу ШІ на остаточний літературний продукт запропонувала Гільдія авторів США 2024 р., яка звернулася з відкритим листом і позовом до суду. Вона закликає, щоб автори повідомляли видавців, чи містить поданий рукопис будь-який текст, створений ШІ, та зобов'язує, щоб такий фрагмент не перевищував 5 % загального обсягу твору [17]. Яким може бути відсоток тексту, створеного ШІ (як додаткового високотехнологічного інструменту), у наукових публікаціях і чи буде він у якийсь спосіб атрибутованим, необхідно визначити під час подальших обговорень цієї теми науковою спільнотою.

Шляхи виявлення контенту, створеного штучним інтелектом

Тексти, повністю згенеровані ШІ, також можна відрізнити від написаних людиною, хоча іноді це може бути досить складним завданням. На початку впровадження чат-ботів на базі ШІ вони були такими, що досвідчений редактор одразу міг ідентифікувати походження тексту, спираючись на деякі характерні ознаки:

- чітка структурованість тексту, використання підпунктів із поясненнями;
- шаблони у структурі речень і лексиці, стиль і складність мовленнєвих конструкцій;
- надмірно формальний і послідовний тон протягом усього тексту;
- можливе повторення окремих фраз;
- відсутність суперечливих думок, протиріч і розмаїття змісту через брак особистого досвіду;
- незначне використання спеціальної термінології;
- помилки в контексті або в розумінні нюансів.

Такий підхід підтверджують також *R. van Woudenberg*, *C. Ranalli* та *D. Bracker*, які вважають [34], що *ChatGPT* бракує здатності здійснювати іллокутивні мовленнєві акти (наприклад, обіцяти або стверджувати), у нього відсутні

різні ментальні стани (віра, переконання чи намір), він не може брати на себе відповідальність за спродуковані ним тексти. Проаналізувавши різні ставлення до визначення авторства тексту (лібералізм приписує авторство *ChatGPT*, консерватизм заперечує це з нормативних і метафізичних причин і поміркованість, що умовно надає йому таких прав), стверджують що жоден підхід не відповідає критеріям визначення авторства.

Пізніше, у міру розвитку цих технологій стає дедалі складніше визначити сліди втручання генеративних моделей, оскільки вони навчилися імітувати людське письмо. Тому для вирішення цього питання застосовують інші моделі (детектори контенту), які визначають, чи згенеровано текст за допомогою ШІ. До таких належать онлайн-сервіси, які використовують ШІ як інструмент для аналізування тексту (наприклад, *NeuralWriter Multilanguage Pharaprasing Tool* [35] або *Undetectable AI* [36]), що дають змогу швидко визначити автоматично згенерований контент, виявити випадки плагіату, знизити ризик поширення неправдивої інформації з метою підтримання автентичності та унікальності контенту.

Окремо слід згадати про так звані гуманізатори (наприклад, *Ai Humanizer* [37] або *Copy AI Paraphraser* [38]), які, знову ж таки, за допомогою ШІ, додають людяності тексту, згенерованому ШІ. Використовуючи перефразування тексту, вони переписують контент, визначений як штучно створений, імітуючи шаблони природного мовлення, але зберігаючи оригінальну ідею та стиль. Виникає ситуація, коли одні моделі шукають сліди втручання ШІ у творах, а інші – допомагають їх подолати. Таке замкнене коло можна подолати, лише чітко визначивши, якою максимально може бути частина цілісного твору, створена ШІ, і розробивши механізми та процедури її визначення.

J. A. Teixeira da Silva [39] проаналізував сучасні підходи академічних видавців із їх набором суворих етичних правил і визнанням авторства лише за людиною. Він зауважує, що можливо такі жорсткі концептуальні обмеження на авторство для ШІ та великих мовних моделей можуть бути зумовлені страхом через інтелектуальну загрозу з боку ШІ, який може у цій сфері перевершити людину. Також на тлі тривалих суперечок щодо визначення авторства, фальшивого авторства та зловживань авторством він пропонує ввести в академічний обіг поняття (з урахуванням певних застережень) ШІ-авторства із його відповідною атрибуцією, адже існує відмінність у відповідальності за результати своїх дій із боку людини – користувача та власне ШІ.

Незважаючи на те, що у правовому полі відсутні єдині підходи до оцінювання докладання зусиль людини у спільний із ШІ продукт, необхідні

подальші дослідження на основі аналізу інтересів зацікавлених сторін, розуміння практичних наслідків визнання авторського права на твори, створені ШІ, та вивчення альтернатив, які можуть бути використані для підтримання справедливого балансу між конкуруючими інтересами.

Висновки

На підставі наведеного насамперед потрібно зазначити, що авторське право захищає творчість автора-людини і не може бути надане комп'ютерним програмам або їх розробникам. Адже безглуздо вважати автором створеного ШІ контенту саму програму, яка згенерувала дані, або фахівців, які її створили, так само, як і виготовлювачів її складових або постачальників електрики, завдяки якій вона працює. ШІ – це лише інструмент у руках людини, яка творчо змінює світ, а не самостійна недетермінована річ.

Останнім часом поширюється дедалі більше творів, створених ШІ, що спричиняє нові виклики до правозастосування у сфері інтелектуальної власності. Зараз суддівська практика наголошує, що навіть незначна участь людини у створенні контенту є відправною точкою для захисту її авторських прав. Зусилля судів зосереджені саме на визначенні авторства, а не на перегляді закону про авторське право та судової практики, адже перегляд цього закону вбачається складнішим рішенням, ніж розширення тлумачення авторства.

Зростання можливостей нових моделей ШІ та еволюція творчих процесів за його участі можуть привести до того, що в майбутньому знадобляться дієві та ефективні процедури для визначення ступеня участі людини у творчому процесі та оригінальності контенту, створеного із залученням інструментів ШІ.

Список використаних джерел

- [1] Холявко Н., Садчикова І., Колоток М. Напрями використання штучного інтелекту у банківських установах. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. Вип. 2 (34). С. 192–203. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-192-203](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-192-203).
- [2] Сорока І. М., Мочалов Ю. О., Кізім А. В. Сучасні напрями впровадження великих моделей штучного інтелекту в охорону здоров'я. Огляд літератури. *Intermedical Journal*. 2024. Вип. 2. С. 174–180. <https://doi.org/10.32782/2786-7684/2024-2-30>.
- [3] Магиляс Ю., Корсун В., Миргородська М. Пріоритетні напрями впровадження штучного інтелекту в публічне управління. *Аспекти публічного управління*. 2023. Т. 11, № 4. С. 97–103. <https://doi.org/10.15421/152358>.
- [4] Zhang F. Copyright Issues in Artificial Intelligence: A Comprehensive Examination from the Perspectives of Subject and Object. *Communications in Humanities Research*. 2023. Vol. 15. P. 172–182. <https://doi.org/10.54254/2753-7064/15/20230664>.
- [5] Saputra K.E., Riccosan R. Indonesian news article authorship attribution multilabel multiclass classification using IndoBERT. *IAES International Journal of Artificial*

- Intelligence*. 2024. Vol. 13, No. 4. P. 4688–4694. <https://doi.org/10.11591/ijai.v13.i4.pp4688-4694>.
- [6] Samala A.D., Rawas S. Bias in artificial intelligence: smart solutions for detection, mitigation, and ethical strategies in real-world applications. *IAES International Journal of Artificial Intelligence*. 2025. Vol. 14, No. 1. P. 32–43. <https://doi.org/10.11591/ijai.v14.i1.pp32-43>.
- [7] Mutter K. Will Artificial Intelligence (AI) become the author of its own works? *CMS. Law. Tax. Future*. 26 Oct 2023. URL: <https://cms.law/en/col/publication/will-artificial-intelligence-ai-become-the-author-of-its-own-works> (last accessed: 05.02.2025).
- [8] Питання охорони авторського права у наукових виданнях (методичні рекомендації) / Ю. М. Капіца, К. С. Шахбазян, Д. С. Махновський, О. Г. Вакаренко, А. І. Радченко, З. А. Болкогун. Київ, 2017. 110 с. URL: https://ipr.nas.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/Methody%D1%81hni_rekomendaciyi_avtorske_pravo_2017.pdf (дата звернення: 05.02.2025).
- [9] Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія. Київ, 2017. 150 с.
- [10] Шахбазян К. С. Вимоги щодо охорони авторського права для розміщення статей наукових журналів у бібліографічних та реферативних базах даних Scopus, Web of Science, Index Copernicus International тощо. *Наука України в світовому інформаційному просторі*. 2018. Вип. 15. С. 46–52. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.372.046>.
- [11] Шахбазян К. С. Політика видавців наукових журналів та монографій у сфері авторського права. *Наука України в світовому інформаційному просторі*. 2019. Вип. 16. С. 74–82. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.391.074>.
- [12] Капіца Ю. М. Охорона авторського права при комерційному розповсюдженні або вільному доступі до електронних наукових видань у мережі Інтернет: вимоги, обмеження, досвід. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. 2015. № 11. С. 45–55.
- [13] Капіца Ю. М. Охорона авторського права на наукові журнали та монографії у цифровому вигляді для забезпечення використання іноземними користувачами. *Наука України в світовому інформаційному просторі*. 2018. Вип. 15. С. 39–45. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.372.039>.
- [14] Капіца Ю. М. Тексти, музика, зображення, що створюються штучним інтелектом: до визначення моделі правової охорони. *Інформація і право*. 2021. № 1(36). С. 45–54.
- [15] Дубняк М. В. Проблеми визначення правового режиму об'єктів, створених за допомогою технологій нейромереж. *Інформація і право*. 2019. № 4 (31). С. 45–53.
- [16] Міліцина К. М. Перспективи об'єктів, створених на основі штучного інтелекту, з позиції авторського права Китайської Народної Республіки. *Актуальні проблеми держави і права*. 2022. № 95. С. 27–34. <https://doi.org/10.32782/apdp.v95.2022.4>.
- [17] Андрущук Г. Генеративні технології ШІ і авторське право: проблемні питання. *Юридична Газета*. 2023. 26 лип. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/generativni-tehnologiyi-shi-i-avtorske-pravo-problemni-pitannya.html> (дата звернення: 05.02.2025).
- [18] Віжічаніна Л. Зародження охорони прав інтелектуальної власності у світі / Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олесья Гончара. URL: <https://>

- biblio.lib.kherson.ua/istoriya-stanovlennya-avtorskogo-prava-u-sviti-ta-v-ukraini.htm (дата звернення: 05.02.2025).
- [19] Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 05.02.2025).
- [20] What We Do. Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/about/> (last accessed: 05.02.2025).
- [21] Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text> (дата звернення: 05.02.2025).
- [22] Експертні дослідження у сфері інтелектуальної власності / КНДІСЕ. URL: <https://kndise.gov.ua/ekspertni-doslidzhennya-u-sferi-intelektualnoyi-vlasnosti/> (дата звернення: 05.02.2025).
- [23] Artificial Intelligence and Intellectual Property / World Intellectual Property Organization. URL: https://www.wipo.int/about-ip/en/frontier_technologies/ai_and_ip.html (last accessed: 05.02.2025).
- [24] Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навч. посіб. Одеса, 2022. 286 с.
- [25] Thaler v. Perlmutter, Case 1:22-cv-01564-BAH (D.D.C., Aug. 18, 2023).
- [26] Thaler v Comptroller General of Patents Trade Marks and Designs [2023] UKSC 49.
- [27] Jackson A., Gibbs J., Simmonds K. Supreme Court confirms AI cannot be an inventor under the Patents Act / Womble Bond Dickinson. 16 May 2024. URL: <https://www.womblebonddickinson.com/uk/insights/articles-and-briefings/supreme-court-confirms-ai-cannot-be-inventor-under-patents-act> (last accessed: 05.02.2025).
- [28] Saber A., Shaheen N., Giammalva S. 6 AI Cases And What They Mean For Copyright Law. *Law 360°*. Jan 3, 2024. URL: <https://www.crowell.com/a/web/7QtNejMH1FSM1n5Ddt6cdU/6-ai-cases-and-what-they-mean-for-copyright-law.pdf> (last accessed: 05.02.2025).
- [29] Caldwell M. What Is an “Author”? – Copyright Authorship of AI Art Through a Philosophical Lens. *Houston Law Review*. 2023. Vol. 61, issue 2. P. 411. URL: <https://houstonlawreview.org/article/92132-what-is-an-author-copyright-authorship-of-ai-art-through-a-philosophical-lens> (last accessed: 05.02.2025).
- [30] Загороднюк В. Телеологія. Філософський енциклопедичний словник. URL: <http://slovopedia.org.ua/104/53410/1085452.html> (дата звернення: 05.02.2025).
- [31] Шахова О. Г. Текст лекції з навчальної дисципліни «Фізіологія ВНД та основи психофізіології» обов'язкових компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Тема № 2 «Системні засади психофізіології». Харків, 2023. 11 с.
- [32] Caputo N. Two Supreme Court Cases Could Shape the Future of AI and Content Moderation. *Just Security*. 2023. 14 December URL: <https://www.justsecurity.org/90683/two-supreme-court-cases-could-shape-the-future-of-ai-and-content-moderation/> (last accessed: 05.02.2025).
- [33] Mazzi F. Authorship in artificial intelligence-generated works: Exploring originality in text prompts and artificial intelligence outputs through philosophical foundations of copyright and collage protection. *The Journal of World Intellectual Property*. 2024. Vol. 27, issue 3. P. 410–427. <https://doi.org/10.1111/jwip.12310>.

- [34] van Woudenberg R., Ranalli C., Bracker D. Authorship and ChatGPT: a Conservative View. *Philosophy & Technology*. 2024. Vol. 37, No. 4. P. 1–26. <https://doi.org/10.1007/s13347-024-00715-1>.
- [35] Детектор тексту, створеного за допомогою ШІ. URL: <https://neuralwriter.com/uk/content-detector-tool/#progress=1> (дата звернення: 05.02.2025).
- [36] Перрі К. Розпізнавання тексту зі штучним інтелектом: Нове дослідження показує, як ефективно запобігти цьому. *Undetectable AI BLOG*. 20 March 2024. URL: <https://undetectable.ai/blog/uk/%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-ai-%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%83/> (last accessed: 05.02.2025).
- [37] AI Humanizer: Обхід будь-якого ШІ-детектора. URL: <https://www.getmerlin.in/uk/ai-humanizer> (дата звернення: 05.02.2025).
- [38] Paraphrasing Tool. URL: <https://www.copy.ai/tools/paraphrase-tool> (last accessed: 05.02.2025).
- [39] Teixeira da Silva JA. Proposing authorship for artificial intelligence and large language models. *European Science Editing*. 2024. Vol. 50. P. 1–6. <https://doi.org/10.3897/ese.2024.e123908>.

References

- [1] Kholiavko, N., Sadchykova, I., & Kolotok, M. (2023). Directions of use of artificial intelligence in banking institutions. *Problems and Prospects of Economics and Management*, 2(34), 192-203. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-192-203](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-192-203).
- [2] Soroka, I.M., Mochalov, Iu.O., & Kizim A.V. (2024). The modern directions of implementation of the large models of artificial intelligence in health care. Review. *Intermedical Journal*, 2, 174-180. <https://doi.org/10.32782/2786-7684/2024-2-30>.
- [3] Mahylias, Yu., Korsun, V., & Myrhorodska, M. (2023). Priority Areas for the Introduction of Artificial Intelligence in Public Administration. *Aspects of public administration*, 11(4), 97-103. <https://doi.org/10.15421/152358>.
- [4] Zhang, F. (2023). Copyright Issues in Artificial Intelligence: A Comprehensive Examination from the Perspectives of Subject and Object. *Communications in Humanities Research*, 15, 172-182. <https://doi.org/10.54254/2753-7064/15/20230664>.
- [5] Saputra, K.E., & Riccosan, R. (2024). Indonesian news article authorship attribution multilabel multiclass classification using IndoBERT. *IAES International Journal of Artificial Intelligence*, 13(4), 4688-4694 <https://doi.org/10.11591/ijai.v13.i4.pp4688-4694>.
- [6] Samala, A.D., & Rawas, S. (2025). Bias in artificial intelligence: smart solutions for detection, mitigation, and ethical strategies in real-world applications. *IAES International Journal of Artificial Intelligence*, 14(1), 32-43. <https://doi.org/10.11591/ijai.v14.i1.pp32-43>.
- [7] Mutter, K. (October 26, 2023). Will Artificial Intelligence (AI) become the author of its own works? *CMS. Law. Tax. Future*. URL: <https://cms.law/en/col/publication/will-artificial-intelligence-ai-become-the-author-of-its-own-works>.
- [8] Kapitsa, Yu.M., Shakhbazian, K.S., Makhnovskyi, D.S., Vakarenko, O.H., Radchenko, A.I., & Bolkotun, Z.A. (2017). *Issues of copyright protection in scientific publications (guidelines)*. Kyiv. URL: https://ipr.nas.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/Metody%D1%81hni_rekomendaciyi_avtorske_pravo_2017.pdf.

- [9] Shtefan, A.S. (2017). *Copyright and Related Rights: Peculiarities of Legal Protection, Implementation and Enforcement*. Kyiv.
- [10] Shakhbazian, K.S. (2018). Requirements for the protection of copyright on articles in scientific journals, belonging to such bibliographic and abstract databases as Scopus, Web of Science, Index Copernicus International. *Science of Ukraine in the Global Information Space*, 15, 46-52. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.372.046>.
- [11] Shakhbazian, K.S. (2019). Legal policy on copyright issues while publishing scientific journals and monographies. *Science of Ukraine in the Global Information Space*, 16, 74-82. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.391.074>.
- [12] Kapitsa, Yu.M. (2015). Copyright protection during commercial distribution Or free access to electronic scientific publications on the Internet: requirements, limits and experience. *Science of Ukraine in the Global Information Space*, 11, 45-55.
- [13] Kapitsa, Yu.M. (2018). Protection of copyright on scientific journals and monographs in digital form by users in the foreign countries. *Science of Ukraine in the Global Information Space*, 15, 39-45. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.372.039>.
- [14] Kapitsa, Yu.M. (2021). Texts, Music, Images Created by Artificial Intelligence: Towards Defining a Legal Protection Model. *Information and Law*, 1(36), 45-54
- [15] Dubniak, M.V. (2019). Problems of Determining the Legal Regime of Objects Created with the Use of Neural Network Technologies. *Information and Law*, 4(31), 45-53.
- [16] Milityna, K.M. (2022). Prospects of Output Based on Artificial Intelligence in Terms of Copyright Law of the People's Republic of China. *Current Issues of State and law*, 95, 27-34. <https://doi.org/10.32782/apdp.v95.2022.4>.
- [17] Androshchuk, H. (July 26, 2023). Generative AI technologies and copyright: problematic issues. *The Legal Gazette*. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/generativni-tehnologiyi-shi-i-avtorske-pravo-problemni-pitannya.html>.
- [18] Vizhichanina, L. *The origin of intellectual property rights protection in the world*. Kherson Regional Universal Scientific Library named after Oles Honchar. Retrieved from <https://biblio.lib.kherson.ua/istoriya-stanovlennya-avtorskogo-prava-u-sviti-ta-v-ukraini.htm>.
- [19] Law of Ukraine No. 2811-IX "On Copyright and Related Rights". (December 1, 2022). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
- [20] What We Do. Creative Commons. Retrieved from <https://creativecommons.org/about/>.
- [21] Law of Ukraine No. 2415-VIII "On Effective Management of Property Rights of Right Holders in the Field of Copyright and (or) Related Rights". (May 15, 2018). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>.
- [22] *Expert research in the field of intellectual property*. Kyiv Scientific Research Institute of Forensic Expertise. Retrieved from <https://kndise.gov.ua/ekspertni-doslidzhennya-u-sferi-intelektualnoyi-vlasnosti/>.
- [23] *Artificial Intelligence and Intellectual Property*. World Intellectual Property Organization. Retrieved from https://www.wipo.int/about-ip/en/frontier_technologies/ai_and_ip.html.
- [24] Kopcha, V.V., & Kopcha, N.V. (2022). *Criminalistics technique, tactics and methodology: a textbook*. Odesa.

- [25] Thaler v. Perlmutter, Case 1:22-cv-01564-BAH (D.D.C., Aug. 18, 2023).
- [26] Thaler v Comptroller General of Patents Trade Marks and Designs [2023] UKSC 49.
- [27] Jackson, A., Gibbs, J., & Simmonds, K. (May 16, 2024). *Supreme Court confirms AI cannot be an inventor under the Patents Act*. Womble Bond Dickinson. Retrieved from <https://www.womblebonddickinson.com/uk/insights/articles-and-briefings/supreme-court-confirms-ai-cannot-be-inventor-under-patents-act>.
- [28] Saber, A., Shaheen, N., & Giammalva, S. (January 3, 2024). 6 AI Cases And What They Mean For Copyright Law. *Law 360°*. Retrieved from <https://www.crowell.com/a/web/7QtNejMH1FSM1n5Ddt6cdU/6-ai-cases-and-what-they-mean-for-copyright-law.pdf>.
- [29] Caldwell, M. (2023). What Is an "Author"? – Copyright Authorship of AI Art Through a Philosophical Lens. *Houston Law Review*, 61(2), 411. Retrieved from <https://houstonlawreview.org/article/92132-what-is-an-author-copyright-authorship-of-ai-art-through-a-philosophical-lens>.
- [30] Zahorodniuk, V. Teleology. In *Philosophical Encyclopedic Dictionary*. Retrieved from <http://slovopedia.org.ua/104/53410/1085452.html>.
- [31] Shakhova, O.H. (2023). *Text of the lecture in the discipline 'Physiology of the GNI and the basics of psychophysiology', a mandatory component of the educational programme of the first (bachelor's) level of higher education. Topic #2 'Systemic principles of psychophysiology'*. Kharkiv.
- [32] Caputo, N. (December 14, 2023). Two Supreme Court Cases Could Shape the Future of AI and Content Moderation. *Just Security*. Retrieved from <https://www.justsecurity.org/90683/two-supreme-court-cases-could-shape-the-future-of-ai-and-content-moderation/>.
- [33] Mazzi, F. (2024). Authorship in artificial intelligence-generated works: Exploring originality in text prompts and artificial intelligence outputs through philosophical foundations of copyright and collage protection. *The Journal of World Intellectual Property*, 27(3), 410-427. <https://doi.org/10.1111/jwip.12310>.
- [34] van Woudenberg, R., Ranalli, C., & Bracker, D. (2024). Authorship and ChatGPT: a Conservative View. *Philosophy & Technology*, 37(34), 1-26. <https://doi.org/10.1007/s13347-024-00715-1>.
- [35] Detecting text created with the help of AI. Retrieved from <https://neuralwriter.com/uk/content-detector-tool/#progress=1>.
- [36] Perry, C. (2024). AI Text Detection: New Study Reveals How To Prevent Effectively. *Undetectable AI BLOG*. Retrieved from <https://undetectable.ai/blog/uk/%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-ai-%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%83/>.
- [37] AI Humanizer: Bypassing any AI detector. Retrieved from <https://www.getmerlin.in/uk/ai-humanizer>.
- [38] Paraphrasing Tool. Retrieved from <https://www.copy.ai/tools/paraphrase-tool>.
- [39] Teixeira da Silva, J.A. (2024). Proposing authorship for artificial intelligence and large language models. *European Science Editing*, 50, 1-6. <https://doi.org/10.3897/ese.2024.e123908>.

Ігор Вікторович Лущик

завідувач відділу міжнародного співробітництва
та підготовки експертів лабораторії організації наукової,
методичної діяльності, нормативного забезпечення,
міжнародного співробітництва та підготовки експертів
Київський науково-дослідний інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України
03057, вул. Сім'ї Бродських, 6, Київ, Україна
e-mail: fizedu@gmail.com
ORCID 0000-0001-9766-4628

Ihor V. Lushchyk

Head of the Department of International Cooperation
and Expert Training of the Laboratory of Organization of Scientific,
Methodological Activities, Regulatory Support,
International Cooperation and Expert Training
Kyiv Scientific Research Institute of Forensic Expertise
of the Ministry of Justice of Ukraine
03057, 6, Brodskikh Family Str., Kyiv, Ukraine
e-mail: fizedu@gmail.com
ORCID 0000-0001-9766-4628

Рекомендоване цитування: Лущик І. В. До питання про визначення авторства інтелектуального продукту, створеного за допомогою штучного інтелекту. *Проблеми законності*. 2025. Вип. 168. С. 79–99. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.168.326453>.

Suggested Citation: Lushchyk, I.V. (2025). On the Issue of Determining the Authorship of an Intellectual Product, Created with the Help of Artificial Intelligence. *Problems of Legality*, 168, 79-99. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.168.326453>.

Статтю подано / Submitted: 03.02.2025
Доопрацьовано / Revised: 21.03.2025
Схвалено до друку / Accepted: 25.03.2025
Опубліковано / Published: 31.03.2025